

zitten, dat hij bij den aanblik van een vreemden heer, die eruit stapte, langs dezen heenwandelde, en in de koets de handen naar zijn jongen uitstak. Maar . . . maar . . . maar . . . de koets was ledig. De oude vader kon het niet gelooven, zoodat hij zijn vrouw en Else niet eens weerhield, die beiden over zijn schouder ook het rijtuig kwamen ingluren.

Het was de vreemdeling, die hen weerhouden moest, maar bij den aanblik der drie menschen, die als waanzinnige kinderen in de leege koets stonden te turen, versmachtten de woorden in zijn keel.

. . . De schok was tē schrikkelijk . . .

Zacht leidde de vreemdeling hen naar binnen, en met omzichtigheid ving hij aan, het vreeselijke gebeurde te verhalen: Max was gesneuveld. Hij, een kameraad, die in de buurt woonde, had op zich genomen den ouders de ontzettende tijding mede te deelen. Hij sprak teeder en behoedzaam, doch het drong blijkbaar tot geen van drieën door. Allen schudden zacht en voortdurend het hoofd, als wilden zij zeggen, dat hij toch een leugenaar was. Want het kon, het kon geen ingang bij hen vinden, dat Max, die toch niet sterven wilde, nochtans dood was. Hij zou toch terugkomen, had hij beloofd. En als die jongen iets beloofde, dan dééd hij het ook. Die jongen, die sterke, geestkrachtige jongen . . .

Tot het eindelijk in al zijn gruwelijkheid tot hen doordringen ging, dat die vreemdeling de waarheid sprak, en Max zijn woord niet had gehouden, voor de eerste en de laatste maal in zijn, schoone, leven. S.

KLAARTJES KERSTWENSCH EN ZIJN GEVOLGEN

DRAMATISCHE SCHETS DOOR PRISCIAAN

et was op den morgen van den eersten Kerst^e dag, een heldere wintermorgen. Vroolijk bescheen het winterzonnetje de oostzijde van de vesting Bitsch, gluurde door de kamer van de commandantswoning en deed de kleine Klara, het eenig dochttertje van den commandant, ontwaken.

Kleine Klaartje was zes jaaroud en een halve wees, want haar moeder was twee jaar geleden gestorven. Ze sprong opgewekt uit haar bedje en keek uit het raam in den tuin, die de woning haars vaders scheidde van de sombere vestinggebouwen. Een enkel man wandelde daar langzaam rond; het was iemand van ongeveer vijf en dertig jaar, met een bleek en droevig gelaat en gekleed in een afgedragen officiersuniform.

„De arme generaal!” lispelde Klara. „Goeden morgen, mijnheer de generaal!” Het was alsof de gevangene het gefluister gehoord had, want juist op dat oogenblik keek hij omhoog en zag de kleine meid met haar door blonde krullen omlijst zonnig gezichtje tegen het vensterglas gedrukt.

Zijn eigen gelaat vroolijkte op en hij wierp Klaartje een kushand toe, die onmiddellijk en met interest teruggezonden werd.

Dit tafereeltje had zich reeds vele ochtenden afgespeeld, drie weken lang, den tijd dat de gevangene hier vertoefde, en zou nog menigen morgen worden herhaald, want het kon nog lang, heel lang duren eer aan den vreeselijken oorlog een einde zou komen.

De gevangene was een fransch officier, in een der woedende gevechten aan de Aisne gevangen genomen. Hij had gewaagd zijn eerewoord te geven en was daarom naar deze vesting gezonden om daar den tijd, dien de oorlog nog duren zou, gevangen te blijven.

De korte morgengroet van de kleine Klara was het eenige lichtpunt in zijn sombere, eentonige gevangenschap. Het leidde zijn gedachten terug naar zijn eigen lieve Lisette, die ongeduldig vaders terugkomst afwachtte in het zuiden van Frankrijk.

Kleine Klara was thans bijzonder blij gestemd, en geen wonder, het was vandaag eerste Kerstdag! Kerstmis! Vrede op aarde! Gelukkige, onbewuste, onbezorgde jeugd! Wat wist de kleine van het droevige contrast tusschen dezen Christelijken feestdag en de Christelijke maatschappij! Wat wist zij van het schrijnende wee, dat in alle landen der Christenheid op dezen dag opnieuw en bijzonder zou worden gevoeld. Voor het kleine meisje was het een feestdag vol schitterlicht en lekkernij.

Kleine Klara was opgetogen, en vol blijde verwachting begaf ze zich in haar gekreukelde nachtpon naar de kamer van haar vader, met meer haast dan anders, om hem den gebruikelijken morgenkus te brengen. Het spreekt van zelf dat ze op een dag als dezen een hartewensch mocht uitspreken, dien papa zich dan gedrongen gevoelde te voldoen. De gouverneur was evenwel ten zeerste verwonderd, toen de kleine hem haar verlangen kenbaar maakte.

„Pappa, ik zou zoo graag met den armen generaal willen praten!” Ze zei dit op beslist toon, alsof een weigering van haar verzoek volkomen uitgesloten was; en papa begreep dan ook dat in dit geval de waterlanders niet zouden uitblijven.

De gouverneur was met zichzelf in tweestrijd. Hij wist wel dat zijn Klaartje met den gevangen vreemden officier dweept; hij had haar evenwel nog nimmer ver-

oorloofd, het terrein waar de gevangenen zich ophielden te betreden. Wat hemzelf betrof had hij niet de minste antipathie tegen dezen onfortuinlijken vijandelijken collega en had zelfs alles gedaan wat mogelijk was om hem zijn gevangenschap zooveel mogelijk te verlichten. Maar — nimmer zou deze oude ijzervreter gedogen dat zijn sympathie in strijd kwam met zijn plicht.

„Oho!” zei hij, terwijl hij zijn dochttertje onderzoekend aanzag. „Zou jij zoo graag met dien franschen officier willen spreken! Maar ben je wel zeker dat hij je verstaan kan? En wat wou je eigenlijk met hem praten?”

„O, ik wou hem vertellen dat het vandaag Kerstfeest is en dat het me spijt dat hij niet naar huis kan gaan,” antwoordde Klara.

„Zoo kindje! Het spijt mij echter dat ik dat niet toe kan staan! Ik mag je niet naar hem toe laten gaan, want hij is een slechte man!”

„Neen, hij is niet slecht, hij is goed! Ik weet 't zeker!” pleitte zij.

„Hij heeft een heeleboel menschen doorgemaakt met zijn zwaard!” zei nu haar vader weer, reeds half over-

B. J. BLOMMERS†

Op den leeftijd van 70 jaar is te 's-Gravenhage overleden de kunstschilder B. J. Blommers, president der Hollandsche Teekenmaatschappij. Op verzoek van vereerders van Carnegie schilderde hij indertijd diens portret ter plaatsing in het Vredespaleis. Wij geven hier bij Blommers' portret alsmede een foto van een van zijn werken. (Met toestemming van de firma Goupil & Cie.)

wonnen nog een uitvlucht, en geen verstandige, zoekende.

„Hij zal mij niet doodmaken,” betuigde de kleine ernstig. „Hij houdt van mij! En juf zegt dat u ook een heeleboel menschen hebt doorgemaakt! O zoo'n heeleboel! En dat het niets slechts is om menschen met een zwaard dood te maken, want dat u dapper bent!”

De gouverneur zweeg een oogenblik bewogen. De oude snorbaard wist blijkbaar tegen de kinderlijke logica niets aan te voeren.

„Och, kindje, je kunt die dingen nog niet begrijpen! Ik mag je niet veroorloven naar het gebouw te gaan, waar die man woont, maar, wat zou je er van zeggen als we hem vroegen hier te komen om naar je kerstboom te kijken?”

Klara keek haar vader met schitterende oogen aan.

„Kan dat? Zou hij willen komen?” vroeg ze.

„Zal ik het hem vragen?” vroeg de gouverneur lachende. Het kind klapte van blijdschap in de handen.

„Ja, ja! Vraag het hem! Doe 't, dan bent u een schattige lieve pappie!”

Tegen den middag begaf de gouverneur zich naar het gebouw waar de gevangene verblijft hield. De Franschman saluerde, de gouverneur insgelijks.

„Mijn heer,” begon de laatste, terwijl hij het schamel gemeubelde vertrek eens rondzag, dat den Franschman voor woning diende. „Het is hier een armzalig verblijf

voor een dapperen edelen vijand. Jammer genoeg is dit nog het beste vertrek dat ik u kon aanbieden.”

De Franschman boog.

„Ik dank u voor uw sympathieke woorden, mijnheer de gouverneur,” zei hij.

„Het doet me daarom een groot genoegen,” vervolgde de gouverneur, „op verzoek van mijn kleine meid u te vragen ons de eer aan te doen hedenmiddag bij mij te komen dineeren en het Kerstfeest met ons mee te vieren.” Hij overhandigde hierbij den gevangene een klein briefje in een onbeholpen kinderhand geschreven.

Voor een oogenblik stond de Franschman sprakeloos van verwondering. Toen hij evenwel het briefje van zijn kleine vriendin las en den vroolijken blik zag in de oogen van zijn cipier, begon hij hartelijk te lachen.

„Maar . . .” begon hij en wierp een veelzeggenden blik op zijn schunnige uniform.

„Dat is in orde!” zei de gouverneur. „De jonge dame zou zeer teleurgesteld zijn, als haar ridder in een ander gewaad zou verschijnen.”

„De jonge dame is een engel, en mijnheer de gouverneur is zeer vriendelijk,” antwoordde kapitein Gagnemain. „Wilt u uw dochttertje meedeelen, dat ik met groot genoegen van deze gulle uitnoodiging zal gebruik maken?”

Klaartje was vol ongeduld, zoodra het uur van het diner naderde. Toen ze den stap van haar vader en dien van den gast hoorde, vloog ze naar de deur om hen te verwelkomen.

„Een zeer gelukkig kerstfeest, lieve kind,” zei de Franschman, terwijl hij zijn kleine gastvrouw een kus gaf.

Een minuut later zat ze op zijn knie en deed hem allerlei en de meest uiteenlopende vragen.

„Gaan ze je doodschieten?” vroeg ze eindelijk bedremmeld. „Juf zegt het.”

„Neen, Klara! God wil het niet en Hij is genadig. Wat zouden kleine Lizette en haar moeder dan moeten doen?”

„Neen, neen, kindje,” lachte de gouverneur, „we willen je ridder niet doodschieten. Als de oorlog gedaan is, mag hij weer naar huis gaan.”

Eindelijk waren alle vragen beantwoord, meer of minder naar haar voldoening, en ging men aan tafel. Het was een gezellige avond; de gouverneur en zijn gast werden weer jongens in hun pogingen om de kleine Klara het Kerstfeest zoo gezellig mogelijk te maken.

Maar al te gauw brak de tijd aan dat het kind naar bed moest. Klara sloeg haar poezele armpjes om den hals van haar vriend, kustte hem en zei: „Goeden nacht, arme generaal! Ik zal vader vragen om u spoedig naar huis te laten gaan, naar uw kleine Lizette.”

„Mogen de kerstengeltjes je bewaren, lieve kind,” antwoordde de Franschman bewogen. Toen nam hij uit zijn zak een gouden medaillon aan een fijnen gouden ketting en na het aan zijn lippen gedrukt te hebben, hing hij het om den hals van het meisje. „Ziehier, neem dit als mijn kerstgeschenk!”

„O, hoe mooi!” riep Klara uit met schitterende oogen. „Zit er een portretje in?”

De Franschman knikte en toen het kind hem vroeg het te mogen zien, deed hij met bevende vingers het medaillon open en toonde aan Klara twee miniatuurportretjes.

„Dat is Lizette!” zei Klaartje dadelijk.

„En dat is de moeder van kleine Lize,” vervolgde de Franschman.

„Kom, mijnheer,” noodigde de gouverneur, toen Klara de kamer verlaten had, „laten we nog een poosje gezellig blijven praten.”

Hij liet voor zijn gast champagne brengen, presenteerde hem sigaren en ging tegenover hem zitten. Het spreekt haast vanzelf dat de beide mannen weldra het gesprek brachten op den vreeselijken worstelstrijd, die nu al vijf maanden lang bijna geheel Europa in vlam zet en die hen als krijgslieden en onmiddellijk belanghebbenden bijzonder interesseerde.

Doch deze brandende kwestie, uit zichzelf reeds opwindend, is gevaarlijk tusschen tegenstanders, verhit door champagne.

Het eerste uur bespraken ze de geleverde gevechten, prezen den moed en de volharding door elkanders tegenstanders aan den dag gelegd. Doch weldra werden ze meer kritisch, vergeleken den Duitschen officier met den franschen, de verschillende overwinningen en tegenslagen door de elkander bestrijdende naties behaald of geleden.

De champagne bruiste den mannen door het bloed. De Franschman, nog zwak door de geleden ontberingen, gaf zich geen zuivere rekenschap meer waar hij zich bevond. Hij was niet langer de vader der kleine Lizette, hij was kapitein Gagnemain. En de Duitscher werd strammer, snoof met den geur van sigaar en champagne den kruitdamp van het slagveld op. Ze klonken niet meer met hun glazen, doch sloegen met hun vuisten op de tafel.

En weldra, kort na middernacht, toen de huishouding van den gouverneur zich reeds ter ruste begeven had, was het gesprek tusschen beide nobele, dappere mannen ontaard in een heftigen woordenstrijd en van een woordenstrijd in een doodelijke beleediging.

Toen de Franschman vol gloed den roem verkondde van Joffre, zijn afgod, werd dit door den Duitscher met een vernederend hoongelach beantwoord. Kapitein Gagnemain schold nu den „Kaiser” uit voor een overweldiger den kroonprins voor een operetteheld, wat de ander antwoordde.

(Zie vervoeg op pagina 12.)